

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XXXV, 2026, letos Listy č. 4 (od r. 1992 až dosud už Listy č. 331) z 30. 3. 2026. Stran 8, náklad 240 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub Knihovny města Plzně, p. o., jako barevné břicho Plže č. 4/2026 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n é !**

MILÍ PŘÁTELÉ...

„Každé ráno máme po zazvonění budíku úplně novou příležitost udělat v čase, který nám byl darován, to, co chceme. A po celý zbytek života budeme tento dar dostávat znovu a znovu.“

(Hyrum Smith)

*

BYLO NEBYLO

... 19. března **Jan Sojka** v Divadélku JoNáš v suterénu Měšťanské besedy pokřtil poemu *Noční údy lamp* (Protimluv, 2026) a 24. března 2026 představil **Václav Gruber** v Obvodní knihovně Skvrňany KMP novou detektivku *Případ falešného hráče* (MOBA, 2026).

Stříbrský rodák **Vratislav Maňák** vydal v brněnském nakladatelství Host sbírku esejí a úvah *S Wittgensteinem v gay sauně*. Kniha byla představena na Lipském knižním veletrhu, kde se od 19. do 22. března 2026 prezentovalo celkem 12 českých autorů či autorek.

20. března 2026 vyšel též další román **Iva Fencla** s názvem *Haraš* (ArtKrist, 2026), v němž spisovatel zachytil své někdejší okouzlení pověstnou paní Ivanou (a dokonce je autorem i kresby na obálce). Nám uvedl, že: „*Hrdina knihy pracuje na noční poště a zamiluje se. Není to snad dobrý námět? VŠE jsem si vymyslíl...*“ A přidal ještě komentář „*hluboký jako tůň*“ – viz dále.

*

OZNÁMENÍ

* **PhDr. Vlasta Romanová** touto cestou děkuje kolegyním Marii Pihrtové a Kateřině Dosedělové za pomoc při korekturách jejího textu *Berounka*, který je otištěn v Plži 4/2026.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

* **Od 1. dubna do 30. dubna 2026 v rámci běžných otevíracích hodin** Knihovna města Plzně zve do Ústřední knihovny pro dospělé (B. Smetany 13) na bazar vyřazených knih *Jarní knihobraní*.

* **V úterý 7. dubna 2026 v 19:00 hodin** jste zváni do Anděl Café Music Baru (Plzeň, Bezručova 151/5) na *Skautský slam Deluxe*. Uvádí **Anatol Svahilec**. Účinkují: **Holka postavená na hlavu, Monolog, Jetam, Oggy, LXIX, Babeta, Nežfalešradšibangladěš** aj. Vstupné v předprodeji 100,- Kč, na místě 150,- Kč.

* **Ve čtvrtek 9. dubna 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní sítě „13“ (Pražská 13) na pořad Střediska západočeských spisovatelů *Laudatio pro Plzeň*, tentokrát na téma *Významní plzeňští průmyslníci, podnikatelé a vynálezci*. Uvádějí **Vlasta Špinková** a **Jiří Hlobil**. Vstupné 25,- Kč.

* **Ve čtvrtek 9. dubna 2026 v 18:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Skvrňany (Macháčkova 28) na program *MIAF & David Jančij*. Duo básníka s písničkářem. Vstupné dobrovolné.

* **V pátek 10. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší *Čteme, čteme pohádku*. Vstup volný.

* **V pátek 10. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Doubravka (Masarykova 75) na *Čtení pro nejmenší*. Vstup volný.

* **V pátek 10. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Slovany (Táborská 24) na *Čtení pro nejmenší*. Vstup volný.

* **V pátek 10. dubna 2026 v 10:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na *Čtení pro nejmenší*. Vstup volný.

* **V neděli 12. dubna 2026 ve 13:00 hodin** jste zváni do Orient Coffee (Plzeň, nám. Republiky 135/21) na *Čtenářské setkání* knižního klubu Book&Talk. Tentokrát povídání nad knihou měsíce *Tři kamarádi*. Co tě zaujalo? Co tě překvapilo? Sdílej svůj pohled s ostatními čtenáři. Vstup volný, avšak registrace nutná.

* **V úterý 14. dubna 2026 v 16:00 hodin** jste zváni do plzeňských Smetanových sadů U Branky na *Jom ha-Šoa: Den vzpomínání na oběti holocaustu*. Veřejné čtení jmen obětí holocaustu. Pořádá Institut Tereziánské iniciativy. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 16. dubna 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní sítě „13“ (Pražská 13) na pořad *Krmení větru*. Pověsti a písně staré Šumavy, jak je německy i česky zapsali Hans Kollibabe a Karel Weis, vyprávějí a zpívají Markéta Potužáková a Přemysl Rut. Vstup volný. (V rámci festivalu Letnice umělců.)

* **Ve čtvrtek 16. dubna 2026 v 18:00 hodin** jste zváni do Cafe baru Al Capone (Plzeň, Prokopova 233) na Al Capone Literary Night – autorské a netradiční detektivně kriminální čtení spisovatelů **Václava Grubera** a **Antonína Mazáče**. Vstup volný.

* **V pátek 17. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.

* **V pátek 17. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Ústřední knihovny pro děti a mládež (B. Smetany 13) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **V pátek 17. dubna 2026 od 13:00 do 18:00 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do své Románské knihovny (nám. Republiky 12) na program Portugalská literatura se představuje. Vstup volný.

* **V pondělí 20. dubna 2026 v 18:00 hodin** jste zváni do Kina Beseda v Měšťanské besedě (Plzeň, Kopeckého sady 13) na Cesty vnější a vnitřní. Autorské čtení, promítání a povídání spisovatele a cestovatele **Josefa Formánka**. Vstupné 290,- Kč.

* **V pondělí 20. dubna 2026 v 18:00 hodin** Česká společnost elektroniků Hifiklub Klatovy, z. s., za podpory Města Klatov zve do klubovny ve Vrchlického sadech na program Mozart v Praze. Komponovaný audiovizuální pořad s použitím stejnojmenné básnické skladby **Jaroslava Seiferta** ve skvostném podání herce **Václava Vosky** a s hudbou Wolfganga Amadea Mozarta věnovaný 270. výročí narození skladatele a 40. výročí úmrtí básníka připravili Eva a Jan Kosovi.

* **V úterý 21. dubna 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na program Žurnalista a spisovatel Eduard Bass. Literární pořad o muži mnoha talentů a o jeho díle. Účinkuje Poetické divadlo. Vstupné 25,- Kč.

* **V úterý 21. dubna 2026 v 17:30 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do sálu beletrie své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na program Potkej autora. Tentokrát setkání s autorkou knih pro děti i historických románů **Lucií Hlavinkovou**. Vstupné 129,- Kč / pro registrované čtenáře knihovny 49,- Kč.

* **V úterý 21. dubna 2026 v 18:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do L-klubu Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na Poutní místa Česka – přednášku autora stejnojmenné knihy **Michala Bařinky**. Vstupné 70,- Kč.

* **Ve středu 22. dubna 2026 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na Potlach III. – křest knihy **Miroslava Valiny** Vlci z Hotvårenu. Vstup volný.

* **Ve středu 22. dubna 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na literární pořad Střediska západočeských spisovatelů Ženský hlas. Účinkují **Jarka Málková**, **Tamara Kopřivová**, **Vlasta Špinková**, **Eva Válková** a **Jitka Prokšová** za hudebního doprovodu Vladky Bauerové a **Václava Greifa**. Vstupné 25,- Kč.

* **Ve čtvrtek 23. dubna 2026 od 10:00 do 14:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Ústřední knihovny pro dospělé (B. Smetany 13) na akci Čteme Havla. Čtení z tvorby **Václava Havla**. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 23. dubna 2026 od 15:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na akci Čteme Havla. Čtení z tvorby **Václava Havla**. Vstup volný.

* **V pátek 24. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.

* **V pátek 24. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Doubravka (Masarykova 75) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **V pátek 24. dubna 2026 v 10:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **V sobotu 25. dubna 2026 v 9:00, v 10:00 a v 11:00 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na komentovanou exkurzi 550 let plzeňského knihtisku. Sraz účastníků ve vstupní hale. Vstup volný s rezervací na GoOut.net.

* **V úterý 28. dubna 2026 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na pořad Tomáš Král, poprvé spatřen. Autorský večer básníka **Tomáše Krále**. Spoluúčinkuje **Milena Hasalová**, hudební doprovod Albert Pachmann, uvádí Jan Anderle. Vstup volný.

* **V úterý 28. dubna 2026 ve 20:00 hodin** jste zváni do Anděl Café Music Baru (Plzeň, Bezručova 151/5) na Erotic slam v Andělu. Speciální edice slam poetry – slamaři v županech a župánkách s texty striktně o lásce, sexu a něžnostech. Účinkují: **Dejv, Larissa, Garçon Chelsea** aj. Vstupné v předprodeji 230,- Kč, na místě 300,- Kč.

* **Ve středu 29. dubna 2026 od 16:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na autorské čtení **Denisy Hořejší** z knihy O Meduňce a Brambůrkovi spojené s kreativní dílničkou. Vstup volný.

* **Ve středu 29. dubna 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na přednášku PhDr. Jiřího Práška Nejpilnější český člověk – Každodennost historika prof. Augusta Sedláčka. Vzpomínka na autora „nejmohutnějšího díla české literatury“, patnáctidílných Hradů, zámků a tvrzí Království českého. Vstupné 20,- Kč.

* **Ve čtvrtek 30. dubna 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Centra robotiky (Cukrovarská 2996/23) na další Wikiklub. Společné psaní Wikipedie. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 30. dubna 2026 v 18:00 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do své všeobecné studovny (Plzeň, Smetanovy sady 2) na program Buchty čtou Live – Dejte komedii šanci! Živé vystoupení trojice, která tvoří oblíbenou sérii Radia Wave s názvem Buchty čtou. Ivana Veselková, Zuzana Fuksová a pedagog Stanislav Zajíček v pořadu pravidelně rozebírají knižní klasiku zábavně a zároveň poučně. Nyní se vydají na cestu napříč dějinami humoru v evropské literatuře. Vstupné 199,- Kč / pro registrované čtenáře knihovny 79,- Kč.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ SOUTĚŽE A CENY

* **PŘÍBRAM HANUŠE JELÍNKA 2026**. Knihovna Jana Drdy Příbram pod záštitou města Příbram vyhláší **XXX. ročník literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka**. Soutěž je určena mladým autorům z celé republiky a bude hodnocena ve třech věkových kategoriích: 12-15 let, 16-19 let, 20-23 let. Lze zaslat elektronicky původní, dosud nepublikované práce na libovolné téma, z oboru **poezie** max. 3 básně a z oboru **prózy** max. 6 stran A4. Autor v samostatném souboru přiloží vyplněnou přihlášku s údaji: jméno a příjmení, datum narození, adresa bydliště, telefon a e-mail (autoři nejmladší kategorie pak také jméno a příjmení, bydliště a kontakty svého zákonného zástupce), souhlas se zařazením těchto osobních údajů do databáze soutěžících a souhlas s publikováním soutěžní práce. **Uzávěrka je 30. dubna 2026**. Adresa: jelinek@knihovnapribram.cz.

Texty bude hodnotit odborná porota, nejlepší příspěvky budou oceněny a zařazeny do almanachu. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhne v říjnu v rámci akce Týdne knihoven.

* **CENA IVONY BŘEZINOVÉ 2026.** Nadační fond Gabrielis ve spolupráci s Národní knihovnou ČR, Vyšší odbornou školou Publicistiky, literární agenturou MÁM TALENT, a pod patronací spisovatelky Ivony Březinové vyhlašuje **VIII. ročník literární soutěže Cena Ivony Březinové**, tentokrát na téma „**Tajemství hradu vymazaného z map**“. – *Existují místa, která na mapách nenajdeme. Ne proto, že by nikdy neexistovala, ale proto, že byla zapomenuta, zamlčena nebo záměrně odstraněna. Jedním z takových míst je i náš hrad, který kdysi stál, měl své příběhy, obyvatele a tajemství... a pak z map zmizel. Proč byl hrad vymazán? Stalo se v něm něco, na co se nemělo vzpomínat? Skrývá se v něm tajemství, které je nebezpečné, cenné nebo příliš mocné? A kdo rozhodl o tom, že jeho existence má být zapomenuta?* – Autoři mohou hrad pojmout jakkoli... jako dávnou zříceninu ukrytou v krajině, místo ztracené v čase, hrad existující jen v určitých okamžicích, nebo jako symbol něčeho, co lidé vytěsnili z paměti. Příběh se může odehrávat v minulosti, současnosti i budoucnosti, ve skutečném světě, pohádkové říši nebo zcela vymyšleném univerzu. Texty mohou být dobrodružné, tajemné, pohádkové, historické, fantazijní i psychologické. Důležité je, aby se příběh dotýkal otázky zmizení, zapomenutí nebo utajení – a odhaloval, co se skrývá za hradem, který na mapách chybí. Při psaní příběhu se pokuste zapojit co nejvíce přímé řeči. Nechte své zážitky a emoce oživit kouzlem jazyka, vzájemné komunikace! – Soutěž je určena mladým autorům ve věku 10 až 18 let. Lze zaslat **prózu** o rozsahu 2 až 5 normostran (normostrana = 1 800 znaků včetně mezer), ve formátu DOC nebo DOCX. Autor vyplní formulář na <https://www.psanipomaha.cz/cz/cena-ivony-brezinove/prihlaska-do-souteze/> a text do něj vloží. Po odeslání formuláře obdrží e-mailem potvrzení o přijetí. **Uzávěrka je 30. dubna 2026.** Podrobná pravidla soutěže jsou dostupná na <https://www.psanipomaha.cz/cz/cena-ivony-brezinove/?fbclid=IwAR3tNrgk2DPAEjj391Xcvgl3c3fwH8K156556Md067aUfw3dwcw-dWg2XU>.

* **TACHOVSKÁ RENETA 2026.** Knihovna Městského kulturního střediska Tachov vyhlásila **XVII. ročník literární soutěže Tachovská reneta**, tentokrát na téma „Někdy stačí málo“. Soutěž je určena začínajícím autorům od 15 let z celé ČR. Každý autor se může zúčastnit pouze v jedné kategorii a s jedním soutěžním příspěvkem. Lze zaslat původní, dosud nepublikovanou **prózu** či **poezii** v českém jazyce, o max. rozsahu 3 normostrany, ve formátu .doc nebo .docx, velikosti písma 12. Příspěvek je nutné zaslat elektronicky na adresu: pujcovnaknih@mkstc.cz. Soutěž je anonymní, v samostatné příloze autor uvede jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště, telefon a e-mail, připiše souhlas se zařazením svých osobních údajů do databáze soutěžících a souhlas se zveřejněním soutěžního textu. **Uzávěrka je 31. srpna 2026.** Texty bude hodnotit odborná porota. Udělena budou 1. – 3. místa a čestná uznání, nejúspěšnější práce budou publikovány ve sborníku aj. Vyhlášení výsledků proběhne v říjnu 2026 korespondenční formou. Více informací na <https://www.mkstc.cz/tachovska-reneta.html>, <https://www.kulturnitachov.cz/udalost/xvii-tachovska-reneta.html>. – [V letech 1994-2004 byla vypisována soutěž O tachovskou renetu, určená výhradně ženám-autorkám.]

* **PRVOTINY 2026.** Knihovna města Olomouce vyhlásila **XVI. ročník literární soutěže s názvem Prvotiny**. Soutěž probíhá jako bienále, je určena všem začínajícím autorům, v každé z žánrových skupin bude hodnocena ve věkové kategorii do 15 let a nad 15 let. Lze poslat původní, dosud nezveřejněnou **poezii** (max. 5 básní, případně výběr ze sbírky) a **prózu** (max. 20 stran A4, případně výběr z delšího textu). Autor uvede jméno a příjmení, rok narození a kontakt. **Uzávěrka je 31. srpna 2026.** Adresa: prvotiny@kmol.cz. Oceněny budou vždy tři práce v každé kategorii drobnou finanční odměnou. Vítězové budou pozváni na slavnostní vyhodnocení, kde z úst členů dramatického oboru ZUŠ vyslechnou dramaturgii svých prací a odvezou si tištěný sborník vítězných prací. Více informací na <https://kmol.cz/26531-prvotiny2026/>.

*

OHLASY * REFLEXE * POVÍDKY * BÁSNĚ * KRITIKY Vstup na vlastní nebezpečí!

* IVO FENCL: O harašení zbraněmi a Raskolnikovi třicet let před dnešním a pravějším střetem civilizací

Původní verze mého románu *Haraš*, a to asi nevalná, už málem vyšla v devadesátých letech, kdy se příběh odehrává. Chtěl mi to vydat redaktor a spisovatel Jiří Navrátil. U Hynků v Celetné. Ale přepsal jsem to roku 2026 a po nocích a úplně (a úplněk).

Se vším tím souvisí pojem Ozvláštňení. Lidé mají tendenci říkat „on provokuje“. Já však ozvláštňuji. Provokace je tvrdá, ozvláštňení něžné. V *Haraši* je věc, nad kterou mohou kroutit hlavou zvláště ti, co se mnou na noční poště a ve vlakovce dělali. Hrdinka Ivana třídí dopisy a šarmantě při tom kouří cigarety „jako Marlen Dietrichová“ a ctitel jí říká: „Ty to děláš na efekt.“

Sám jsem nekuřák. Tím si snadno namlouvám, že lidé kouří jen z toho důvodu, že to zajímavě vypadá. V reálu bych samozřejmě dodržoval protipožární instrukce a ve snu by mě nenapadlo si zapálit mezi hromadami milostných i úředních psaníček; jako by mě ani nenapadlo žádné otevřít či vykrást. Ale tohle je román. Tak jsem to tam dal. Je to až surrealistický prvek. Někteří lidé si, pravda, řeknou, „jestliže Fencl realisticky líčí, jak jsme tam hulili, lze mu věřit ve všem ostatním“. To je fakt a to si řeknou a mají vlastně pravdu. Nelze. V některých momentech skutečně ne. Vždy, když mi to nepřipadalo dost zajímavé, anebo mě zradila paměť, scény jsem si vymýšlel. Týká se to i dvou dialogických situací, kdy přijde hrdina „na kobereček“ nejprve k nižšímu šéfovi, a pak i k vyššímu. Čtenář vždy čeká, že přijde svrchu „sprďák“ a vyhazov, ale ukazuje se neblaze to, co ve *Vyšetřování krádeže třídní knihy* od Cimrmanů: čím vyšší papaláš, tím (ne jistě vždycky, ale zde ano) větší hulvát a ranař. Takže... Oni ti nahoře se zaměstnankyně Ivany nezastanou... a nevyhodí ho. Oni mu proti ní ještě radí. Ona nakonec umře. Navrátil mi ale řekl: „To dáme pryč, že zemřela.“

A hrdina navíc posléze spí s její tetou. I ji jsem samozřejmě znal, dělala tam s námi. Tuším, se jmenuje Eva a možná už nežije. To nevím. Kéž ano. Asi Ivanu na to místo u pošty dokonce dostala a byla to „kočka“, ale tehdy, v mých 27 letech, mi připadala už... Sám nevím, zda stará. Líbila se mi. V románu se s ní spustím a ona mě přesvědčí, že ji k tomu nepotřebuji milovat, nebo ne tak nekonečně jako Ivanu. Navrátil mi však řekl: „Tu erotickou scénu s její tetou taky, prosím, dej pryč.“ Poslechl jsem v obou případech a nakladatelství pak zaniklo a román dlouho ležel; ale jen proto, že jsem psal jiné věci a chodil do různých zaměstnání. V reálu jsem s její tetou měl šanci chodit... a jistě jsem měl šanci chodit i s Ivanou, ale... jsem skopec, ne diplomat, a v onom prostředí byl takt nutný. Tak mi to nevyšlo. V reálu byla Ivana dokonce tak nasupena, že se ještě v roce 2005, tj. deset let po mém harašení, nechala slyšet, že mi partnerka Lída zemřela jistě i proto, že jde o trest boží za to, jak jsem ji uháněl a otravoval a ničil jí život. Těžko říct, co o věci soudí ta samá dáma dnes, a doufám, že žije. V knize jsem její smrt na Navrátilovu prosbu zrušil, jako i sex s její tetou, ale něco obdobného smrti (nemoc) tam je a román, myslím, dobře ukazuje dva pohledy na stejný problém. Pohled zadané ženy, co měla svou pravdu, a pohled muže, který ji nesporně miloval, a to jak eroticky, tak i velmi romanticky. Oba pohledy jsou autentické a pravdivé. V románu Ivanu tlak zlomí a chlap vlastně nečekaně vše „vyhraje“, i když úplně jinak, než plánoval. Probudí ho i ona „teta Běta“. V realitě mě samozřejmě vyhodili. A s Bětou jsem nespal.

Respektive jsem se s vedením České pošty ani moc nedohadoval a odešel jsem. Byl jsem mladý, neviděl jsem jinou alternativu; mohl jsem přece udělat pokání, ale to mi bylo nemyslitelné, tenkrát. Byla to přece „skutečná láska“. Ne? Ano! Nejinak jsem vztah–nevztah cítil. Většina lidí, co tam dělali, už dnes je mrtvá, ale ti, co zbyli, si nejspíš dodnes neumí představit, co jsem prožil. Část to možná částečně pochopí po přečtení tohoto románu a není to *Zločin a trest*, ale... Většina lidí ví o *Zločinu a trestu*, co jim řekli ve škole, ale i tam je *Epilog*, jak upozornil třeba Miroslav Horníček (v knize *Zpověď na konci cesty*), a Raskolnikov se kaje – na Sibíři – a vlastně ve finále vyvázne

ze všeho psychicky dost dobře. Nechci z toho dělat drama a mohu se mýlit, ale při určitém úhlu četby Dostojevskij vraždu té stařeny–lichvářky bohužel až ospravedlňuje.

Ivana byla v pozici, kdy se mnou těžko mohla chodit. Měla dva malé synky, manžel tam s ní dělal a já neuměl být diskrétní a ona byla skopec jako já a zprvu nám to, ano, hrálo, ale pak jsem překročil „linii bláznů“ a už to nešlo vrátit. Ivaně situace vnukla pocit, že vede válku civilizací. Román to detailně předvádí. Ti dva, ona a její muž, ctitele takřka utrápili a ona si současně dokázala celou dobu myslet, že je ubližováno výhradně jí. A bylo! I když ne výhradně. Po třiceti letech mi připadá neuvěřitelné, že se to stalo, ale trvalo to od podzimu 1995 do konce léta 1997 a to znamená, že mi tenkrát bylo 31 až 33 let. (Starý Plzenec, 7. 3. 2026)

*

ŘÁDKY O DIVADLE

* LADISLAVA LEDERBUCHOVÁ: Alfovské portréty Otakara Batličky

Nová inscenace Divadla Alfa *Legenda Batlička: Na vlnách dobrodružství* je z řady důvodů pozoruhodná. Je splátkou kulturního dluhu výjimečné autorské osobnosti, která si své místo v české literatuře a historii znovu dobývala po letech oficiálního umlčování, obdobně jako Jaroslav Foglar. Slavnostní premiéra hry se konala 13. března 2026 a její načasování z ní učinilo akt gratulační – symbolický dar veřejnosti v upomínku 131. výročí narození spisovatele (narodil se 12. března 1895), kterým Alfáci posílili hold, jež vzdali životu a dílu Otakara Batličky. Dobrodružné povídky, v nichž ztvárnil vlastní zážitky světoběžníka (USA, Kanada, Jižní Amerika, Afrika) se smyslem pro dějové napětí a etické vzorce mužného chování svých hrdinů, ve třicátých letech minulého století publikoval v časopise Mladý hlasatel. Vyjímaly se exotickou tematikou a vnesly do dobrodružného žánru originální autorský pohled člověka se zkušeností z mnoha nezvyklých zaměstnání. Batlička byl nejen odvážný dobrodruh, ale i statečný vlastenec – po německé nacistické okupaci Československa se stal členem odbojové skupiny Obrana národa a jako zdatný radiotelegrafista udržoval spojení se zahraničním odbojem, nejdříve s Moskvou, pak trvale s Londýnem. Byl zatčen a vězněn v Terezíně a v koncentračním táboře Mauthausen, kde zemřel 13. února 1942.

Autobiografické rysy vypravěče a postav Batličkových povídek pro většinu čtenářů rušily tehdy i dnes hranici mezi literaturou a životní zkušeností autora. V tomto rozvolněném pomezí pracovala i alfovská dramaturgie (E. Hauserová, P. Kosová), která pro svou dramaturgii povídek Batličkovu literární licenci pověřila i rolí životopisnou, a vytvořila tak v kolektivní spolupráci (režisér T. Legierski, asistent režie P. Vydarený, herci A. Ballayová, K. Franková, R. Mašková, D. Horečný, J. Jelínek, R. Kroupar) hrdinu inscenace, spisovatele Batličku v jeho životních peripetiích dobrodruha, světoběžníka i českého vlastence. Autorský kolektiv v čele s O. Batličkou šel svými nápady naproti režii T. Legierskiho (operující dvojím jevištním časem – čas dobrodružných událostí „tehdy“ opakovaně střídá a integruje čas hrdinova protinacistického odboje „nyní“), scénografii K. Czecha (měnící se prostředí dobrodruha v loutkovém i živém provedení ukotvuje scéna pražského protektorátního bytu telegrafisty, ztvárněného P. Vydareným, vykazující dobovou příslušnost starým radiopřijímačem) a hudebnímu záměru P. Vydareného (s tvorbou hudebních partů pro živý orchestr na scéně, s reprodukcí dobovou muzikou a tvorbou originálních ruchových kompozicí).

Vzniklo výjimečné představení, režisérsky koncipované na inscenační technologii live-cinema, využívající kamerově snímanou loutkohru aktuálně realizovanou na řadě dílčích bín a promítanou na jevištní plátno v pozadí scény, v kombinaci s hraním živých aktérů na scéně (divák má příležitost zároveň sledovat loutkoherce v akci a výsledek jejich tvorby na plátně i produkci zvukové kulisy připomínající rozhlasovou tvorbu). Každý z herců postupně vstoupil jako O. Batlička do jedné z jeho nebezpečných životních situací – jako lodník zaoceánského parníku, jako člen kanadské jízdní policie, jako detektiv odhalující vraha v africké vesnici nebo krádež obřího drahokamu

v diamantových dolech, jako voják přeživší katastrofu ponorky... Všichni aktéři bez výjimky odvedli vynikající práci, vyžadující nejen stylizaci hlasového projevu (pozornost poutala nápodoba racčího křiku K. Frankové), ale i pohybové kreace (D. Horečný předvedl funkční gymnastické kousky). Nebezpečí rozpadu kompozice hry na jednotlivé sólové herecké výstupy zažehnala intermezza s Batličkou jako telegrafistou (P. Vydarený), která též nepostrádala efekt dějového napětí (spojení s Londýnem se opakovaně nedařilo navázat), jenž vrcholilo ohrožením Batličkova života při gastapácké razii.

Radu portrétů Otakara Batličky sjednotil čitelný dramaturgický a režijní záměr: ukázat divákům (zvláště těm mladým, inscenace je určena dětem od 9 let) spisovatele dobrodružné povídky jako přitažlivou osobnost, která svým životem a dílem nesporně patří do české meziválečné literatury a kulturní historie a která vzbouzí úctu étosem svého životního postoje. Všem, kteří v *Alfě Legendu Batlička* vytvořili, patří obdiv a dík. (Plzeň, 17. 3. 2026)

*

POEZIE

Ondřej Klekner

UZENÁ ZEBRA

Než víčka tichých lamp líně pohasnou
a ponocní zavřou se s nocí na petlice
patero klapotů v stínu před masnou
vytáhne legráčku všitou pod čepice

pánové, dámy až ráno procitnou
vykulí oči, co že to znamená
na růžku za nízkou cenu poskytnou
co jinde není – zebra uzená

STOJÍME NA ZASTÁVCE

Jsme společenství osob volně stojících
ne ve smyslu směru
spíš podle účelu
jsme volní jako ptáci
před kastrací
jsme uspěchaná součást
přírodního výběru

(asi už jedu)
naberu vodu do džberu
a proberu se
mačkaje tlačítko STOP STOP STOP
na téhle trase
to přijde vhod

⌘

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 24. 4. 2026. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

KONTAKT:

Ason-klub při Knihovně města Plzně, p. o., B. Smetany 13, 301 00 Plzeň,
tel.: 378 038 200, mobil (SMS): 724 253 627,
e-mail: asonklub@plzen.eu; <http://www.knihovna.plzen.eu>
